

הנשיא ג'ימי קארטר שיבה את אל-סאי דאת, עודד אותו, הרעיף עליו מחמאות. אך כאמור הגיעה השעה, לספק את הסחר אוגים, הסרטישע, הסררצון וחסרטיכולת. אין לנשיא כל השפעה על שני בתי הקונגרס, שכל מדיניות תלויה בהסכמתם. אי אפשר לעכב כספים לישראל, למי גוע ממנה אספקת-נשק או להפעיל עליה כל לחץ ממשי אחר, בלי הסכמת הקונגרס. קארטר שנשל בכל הנושאים כשניסה לכפות את רצונו על הקונגרס, אינו מסור גל כעת להפעיל לחץ על ישראל.

זהו מצב זמני, סקרי-דעת-הקהל מוכיח חים כי דעת-הקהל האמריקאית הולכת ומשתנה לרעת ישראל ולטובת מצריים. אל-סאדאת עצמו זוכה במישאלי-פופולאריות, כפי שזכתה בהם בעבר גולדה מאיר. אך זהו תהליך ממושך — ונשיא מצריים איבד את הסבלנות.

שיטת הכבל — לנשיא קארטר היי תה דרך פשוטה כדי למנוע את הרושם שהוא נכשל גם בשטח זה. ניתן לקרוא לה "שיטת הכבל". עיקרה: לקיים פעילות מתמדת, היוצרת את הרושם של התקדמות מדינית. פעילות זו מורכבת מ"דילוגים" של אתר-טון, שאין לו מה לקנות ומה למכור, והטוהן מים. אחרי הדילוגים בא סיור ממלכתי של שר-החוץ, סירוס ואנס, המתהלך בארשת של חשיבות, מצהיר הצהרות, מקיים מסיבות-עיתונאים וחוזר הביתה, מבלי להשיג דבר. כל כמה חודשים עורר כים "ועידה", שבה חוזר כל צד על עמדתו, ואחרי-כך חוזרים הביתה.

מישחק זה יכול להימשך בלי סוף, ואכן, אחרי ועידת טירת-לידס, חסרת-התוצאות, חזר כל הקירס הנודד על עצמו: אתר-טון דילג, ואנס מסייר, ובאום-חשיבה צריכה להתקיים עוד ועידה.

רגל באויר, השבוע אמר אל-סאדאת "פוס", הוא לא רוצה עוד לשחק, הרעיונות שהשמיע באונו עזר וייצמן הודלפו ונדחו על-ידי בגין בצורה מעליי

בה (ראו הודו). סעודיה העשירה לוחצת עליו לתור למעגל האחדות הערבית. יר-דן הודיעה לו כי אין כל סיכוי לתווה ישראלית, וכי אינה מצטרפת ליוזמתו. על כן הודיע אל-סאדאת, לתדהמתו של ג'ימי קארטר, שלא יבוא לוועידה המתוכננת באיזור-החיץ בסיני. ואנס נשאר המום, כשרגלו תלויה באוויר. מערכת התעי-התנופה, על פי אות מבגין עצמו, כדי להסביר לציבור האמריקאי (והישראלי) כי הנה נתגלה ברצופו האמיתי של סאדאת, עתה השאלה היא: ממה ייבהל קארטר יותר: מן הסכנה שיוזמת-השלום המצרי תתחלל בגלוי, או מן הסכנה שידוידר ישראל יקומו עליו?

והשאלה השנייה: מה יעשה אל-סאדאת בחודשים הקרובים, עד למועד הגורלי בי-אוקטובר, כאשר יפוג תוקף הסכמי-הביניים, והוא עלול להיזו גייסות?

תעופה

המטוס שלא נחנך

חרדה גדולה במטוס ארעי.

נוסעי טיסת אל-על 392 מליסבון תל-אביב כבר החלו מנמנמים בכורסתיהם. לפתע נשמעה הודעה ברמקול של המטוס, קול של אשה הכריז, בעברית עיל-גת: "הקשיבו, הקשיבו! כאן טריטוריה ישראלית מיספר אחד! הקשיבו, הקשיבו בו!" הנוסעים קפאו על מקומם. היה ברור להם כי המטוס נחטף, וכי אחת ההוטפות מכריזה על שמו החדש של המטוס. רק אחרי הפסקה בת כשעה לערך, המטיילי של תרעולט, מומינה את כל החברים שלי לשורות אצלי כוס תה בשבת. הנוסעים המבוהלים נשמו לרווחה. רק אחרי-כך התברר מה בדיוק אירע. אחת הישראליות שחזרה מטיל מאורגן בספרד ופורטוגל, אשה קשישה ששמה אסתר, ביקשה מקברניט המטוס זאב שרון רשות להשתמש ברמקול של המטוס כדי להזמין את חבריה. כשהיסס הקברניט לאשר זאת, אמרה לו אסתר: "אני הודעה של הקברניט עודד אברנאל, זה בסדר". מילים אלה פעלו על שרון כקסם, ואסתר הבהילה את כל הנוסעים.

ח"כ מירוא מי כן? מי לא?

בכותרות העיתונים, והפך גיבור בתנועתו. הוא לא הופתע, כאשר הוומן על-ידי מפיץ עלי כותרת להופיע בתוכנית, שם נכונה על הפתעה, בפני רבבות צופי טלוויזיה. עורכת-המחקר של התוכנית שרחה עם סיגל, והלה הכחיש בפניה כי אי פעם אמר או רמז להכריז-הכנסת הצעיר ישראל, כי הסיאיי-אי מממן את תנועת ש"ס-עכשיו. תוצאת אותו ראיון היתה, שמילוא הוצג כמי שאינו דובר אמת וכרוך-דפירסום. תגובתו של מילוא היתה אופיינית. הוא התלונן נגד עורכי ומגישי עלי כותרת, ואף הצליח לאסוף כמה חתימות של חברי-כנסת ממיפלגתו, שתמכו בתלונתו נגד עובדי הטלוויזיה.

הפתעה מול המצלמות

אשר נסע מילוא, בשבת המפורסמת שבה הציבו אנשי שלום-עכשיו דוכני-החממה בדרכים לתנועתם. הוא נעצר ליד אחד הדוכנים ודרש מחברי-התנועה, שהיו לבושים בחלוצות לבנות, להסיר את השלט שלום-עכשיו מעל דוכנם. כעורך-דין, ידע מילוא כי כל שלט בדרכים חייב ברישיון, אולם כאיש-ציבור הוא גם ידע כי השלטים של שלום-עכשיו הוצבו למשך שעות ספורות בלבד, ולמען מטרה פוליטית-ציבורית, ואין דינם כשלטים הקבועים של חברות מיסחריות. עובדה זו לא שינתה לרוני מאומה. הוא פנה אל קצין-המשטרה שעבר במקום, הציג עצמו כחבר-כנסת, ודרש ממנו לדאוג לכך שהשלט הבלתי-חוקי יוסר.

בשביל מה לעזור לכם?

אשר נפגש כתב העולם הזה עם מילוא כדי לבקש את הסברו לאי גיוסו לצה"ל. סירב הח"כ להשיב על כל שאלה שהיא בנושא זה. "זה עניין אישי שלי, ולא שייך לציבור", אמר. "אני רק מוכן לומר שלא השתמתי מצה"ל". על השאלה אם שירת-או לא שירת סירב להשיב, וכו"ל על השאלה מדוע נפסל לשירות בצה"ל. כל מה שהיה מילוא מוכן לומר היה כי אם ייתב עליו שהשתמט מצה"ל: "אנחנו ניפגש בבית-המישפט". מילוא גם סירב לספר על מישפחתו או על דרכו הפוליטית בהרות ובאירגוני הסטודנטים, באומרו: "אני יודע שאתם הולכים לעלות עלי, או בשביל מה אני צריך לעזור לכם? כל מה שנוגע לעברי או להי אישיים ולמישפחתי, אינו נוגע לציבור".

אצל רוני מילוא, הפוליטיקאי המתחיל בן ה-29 שלא שירת בצה"ל, מתגלות תופעות הקיימות אצל השרים חברי מפ"ל לגתו שהשתמטו, או שלא שירתו בצה"ל בגלל סיבות אחרות. קיימת בשפעת-גומלין מסוכנת בין העובדה שאיש-ציבור לא שירת בצבא לבין האופי האומני-קיצוני של דעותיו ושל דרכו הפוליטית. מי שלא לחם ולא שירת רוצה להוכיח את גבריותו וגבורתו בנאומים מילחמתיים, ולשלוח למילחמה את הוזלת. העובדה שרוני, נוסף על כך שלא שירת בצה"ל, הוא גם קרובי-מישפחה של ראשי הממשלה וגדל בבית לאומני — הופכת אותו באופן טיבעי קיצוני עוד יותר.

הראשונים של חברות בכנסת. עם תחילת הקדנציה הוא זכה במיספר כתבות קרוי"ז ויות בעיתונים, כחבר-הכנסת הצעיר ביותר, אולם פעילותו הפרלמנטרית לא בלטה ביהודה. תנועת שלום-עכשיו הקימה מבין שורותיה כמה מנהיגים-לשעה. אולם דווקא תנועה זו היא שהעלתה את רוני מילוא לכותרות, והפכה אותו אחד מחברי-הכנסת המפורסמים ביותר.

הפתעה מול המצלמות

אשר נסע מילוא, בשבת המפורסמת שבה הציבו אנשי שלום-עכשיו דוכני-החממה בדרכים לתנועתם. הוא נעצר ליד אחד הדוכנים ודרש מחברי-התנועה, שהיו לבושים בחלוצות לבנות, להסיר את השלט שלום-עכשיו מעל דוכנם. כעורך-דין, ידע מילוא כי כל שלט בדרכים חייב ברישיון, אולם כאיש-ציבור הוא גם ידע כי השלטים של שלום-עכשיו הוצבו למשך שעות ספורות בלבד, ולמען מטרה פוליטית-ציבורית, ואין דינם כשלטים הקבועים של חברות מיסחריות. עובדה זו לא שינתה לרוני מאומה. הוא פנה אל קצין-המשטרה שעבר במקום, הציג עצמו כחבר-כנסת, ודרש ממנו לדאוג לכך שהשלט הבלתי-חוקי יוסר.

כותרות העיתונים, שבישרו על תקרית שבת זו, העלו את רוני מילוא באחת מתהום האלמוניות. הוא התגלה כחבר-כנסת לאומני, מי שאינו חושש לנסות לגייס את המישטרה כדי להתנגד להפגנה פוליטית לגיטימית של יריביו. מילוא התענע לכותרות העיתונים, מבלי להתחשב כלל בכך שהפרשה שמה אותו ללעג ולקלס בעיני כל שוחרי הדמוקרטיה. כאשר חזר, לפני שבועות אחדים, מסויר בארצות-הברית, הוא הביא עימו קוספ לארגיל. בניסיון לרכב שוב על נושא שלום-עכשיו, מתוך שהוא יודע כי חברי תנועה זו הם אחת התופעות המכאיבות ביותר לגבי קרובי-מישפחתו ומנהיגו מנחם בגין, רמז רוני כי נודע לו מפי מי שהיה יועץ הנשיא קארטר, מארק סיגל, שתנועת שלום-עכשיו ממומנת על-ידי הסיאיי-אי. אחר שפגה הדתמה הראשונה מה גילוי, נתקל רוני בפרץ של הכחשות ומאזות מצד ראשי תנועת שלום-עכשיו, שאף לא סגט אחד מקופת שירות-הבינון האמריקאי לא נכנס לקופתם. אולם רוני מילוא היה

החרות. העובדה שהפך קרובי-מישפחה של מנחם בגין שירתה אותו בנאמנות, אם כי אומרים עליו כי מעולם לא ניצל באופן ישיר את קשריו המשפחתיים עם המנהיג. בשנת 1973, כאשר עזר וייצמן חולל את המרד הגדול בבגין, נדמה היה לרוני, כמו למרבית צעירי חרות, כי וייצמן עומד להביס את השועל הוותיק.

באחת ההתמודדויות בין וייצמן לבגין, כאשר נערכה הצבעה, החליטו צעירי חרות לתמוך בבגין. באולם ההצבעה נכח גם נהגו הוותיק של בגין, יוסקה גילעדי המנוח. כאשר הצביע רוני נגד בגין, הוא הבחין לפתע כי גילעדי מביט לעברו. צעירי חרות הבחינו כיצד רוני מסתתר מאחורי מצביע אחר, כדי שגילעדי לא יוכל לראות כיצד הוא מצביע ולספר אחר-כך לבגין על הבגידה במשפחה. מאוחר יותר עזב רוני את מחנה וייצמן, והסביר לחבריו מצעירי חרות שנשאר תומכים בוויצמן, כי היה חייב לעשות כן בגלל התחייבויותו המישפחתיות.

כאשר הביעו צעירי חרות אי-אמון בראש המועצה שלהם, רוני מילוא, לא היה זה מוראג כלל. הוא הקים גוף חדש של צעירי חרות, וידע שתמיכת הנווארדיה הוותיקה של חרות מובטחת לו. כאשר התחרה, ערב הבחירות האחרונות, על המקום בכנסת נגד עסקן צעיר אחר של חרות, מיכאל קליינר, נראה היה כי קליינר, שהוא היום חבר מועצת עיריית תל-אביב, יביס את רוני.

אולם בעת כינוס מועצת חרות, עלה על הכמה שלום הררי, אשר התפרסם מאוחר יותר כמי שפונה בכוח מצריף שנועד להריסה בשכונת-התקווה — פיגוע שהסעיר את השכונה ושרגם למהומות דמים — וסתר לרוני על פניו בעת שה נאם. הסטירה אומנם הכאיבה, אך היא ש- הפכה את רוני חבר-כנסת. בחוש המעולה שלו ליחסים-ציבור טען, כי יריבו קליינר משתמש בכירוים מהתקווה כדי לנצח אותו בבחירות. האלמוניות, באותה תקופה, היתה אחת מהטראומות של עסקני חרות, והם ביכרו את רוני על פני קליינר, למרות שלכל היה ברור שלא קליינר היה זה ששלח את הררי לסטור לרוני.

גיוס באיחור של 8 שנים

סוד נוסף להצלחתו היה טמון בר קשריו עם ותיקי חרות. אחדים מהם, ובראשם מי שמכהן כיום כיושב-ראש הכנסת, יצחק שמיר, התקרבו אל הצעיר המוכשר, בין השאר כדי להתקרב דרכו אל מנחם בגין. כיום ידוע רוני מילוא כאיש של שמיר, ומדי פעם נפגעים נראים הח"כ הצעיר ויושב-ראש הכנסת הוותיק שהם מסתודדים באחת מפגישות הכנסת או בליש-כתו של יושב-הראש.

אחרי מילחמת ששת-הימים, כאשר צה"ל החל מגייס פסולי גיוס, פנה רוני מילוא שוב אל שילטונות הצבא בבקשה לגייסו וגינה בשנית, אולם הפעם החליט מילוא, שהיה כבר בעל ביטחון עצמי רב יותר, להשתמש בתותחים כבדים כדי להבטיח את גיוסו. הוא זכר את ההתקפה של מועמד המערך לראשות התאחדות הסטודנטים עליו, וניסיון-ההתקפה נוסף שנערך ערב הבחירות לכנסת, מצד אחת מצעירות חרות, בלונדינת בשם דרורה, שהעלתה נר שא זה בפעם נוספת כדי למנוע את בחירתו של רוני לכנסת. רוני ידע כי העובדה שהוא לא שירת בצה"ל עלולה לצוץ מדי פעם מחדש.

רוני גילה קצין בצה"ל, ששירת למרות שהיה חולה באותה המחלה שבה לוקה הוא. הוא דרש וחקר, וגילה כי אותו קצין איים על צה"ל בפנייה בבגין, אם שיל-טונות הצבא לא גייסו אותו. צה"ל החליט להימנע מתקדימים מסוכנים וגייס את ה- איש, מבלי ששינה את קריטריון הגיוס שלו לגבי שאר הלוקים באותה מחלה. רוני החליט לאיים אף הוא בבגין, אך לעשות זאת בדרך משוכללת יותר מן של אותו קצין.

באמצעות חבר-הכנסת איתן ליבני הוא פנה לרמטכ"ל דאז, מוטש גור, בבקשה מחודשת לגיוס. תוך רמז של איום בפנייה לבגין, הוא גויס למערך כוחות המילואים של צה"ל. הוא אומנם לא עבר טריירה, וזאת או לו קורס צבאי אחר, אך מאחר שהיה כבר עורך-דין, נימנה עם אנשי הפרקליטות הצבאית. מאז גיוסו ועד לבחירתו לכנסת — וכידוע, חברי-כנסת פטרונים משירות מילואים — נקרא רוני כמה פעמים לשירות המילואים בפרקליטות הצבאית. רוני מילוא, הנחשב עורך-דין צעיר ומצלחה, לא התבלט במיוחד בחודשים